

Protokoll 5/2025

fört vid Bromma stadsdelsnämnds sammanträde torsdagen
den 24 april 2025 kl. 18:30-20:15, Alviks kulturhus

Ledamöter

Johan Heinonen (S) Ordförande
Rose-Marie Rooth (V) 2:e vice ordförande
Svante Thorell (MP)
Alexander Saednia (M)
Sara Emrooz (M)
Findel Madison (SD)
Hanna Wistrand (L)
Petter Jennervall (S)
Tove Lönstad (S) ersätter Laila Abdallah (S)
Jörgen Linse (M) ersätter Mattias Keresztesi (M)
Pelle Johansson (S)
Magnus Ljungkvist (S) ersätter Stina Andersson (S)
Stefan Ennerfelt (L) ersätter Johan Duvdahl (C)

Ersättare

Jeanette Frenkman (S)
Albin Ringstad (S)
Thomas Nicholas (V)
Terese Nordberg (V)
Johanna Klamming (MP)
Ludwig Jänes (SD)

Övriga närvarande

Susanna Halldin Olsson Stadsdelsdirektör
Fredrik Skoglund Avdelningschef
Susanne Karlsdotter Avdelningschef
Eva Runestig Avdelningschef
Malin Persson t.f. Avdelningschef
Joel Färlin Avdelningschef
Timmie Aspelin Nämndsekreterare

Justerare

Johan Heinonen (S) och Alexander Saednia (M)

Datum för justering

2025-04-25

Paragraf

§2

Sekreterare

Timmie Aspelin

§ 2**Underlag för budget 2026 med inriktning 2027 och 2028**

BRO 2025/178

Beslut

1. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till underlag för budget 2026 med inriktning för 2027 och 2028, inklusive bilagor.
2. Nämnden överlämnar förslaget till kommunstyrelsen för fortsatt beredning.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden överlämnar underlag för budget 2026 med inriktning för 2027 och 2028. I underlaget beskrivs de kommande årens utveckling och prioriteringar för stadsdelsnämndens kärnverksamheter inför den centrala budgetberedningen.

Framlagda förslag till beslut

1) Ordförande Johan Heinonen m.fl. (S), Rose-Marie Rooth (V) och Svante Thorell (MP) föreslår (se beslutet).

2) Alexander Saednia m.fl. (M) föreslår:

1. att delvis godkänna förslag till beslut
2. att därutöver anföra

Moderaterna tackar förvaltningen för arbetet med budgetunderlaget för kommande år.

Mycket av arbetet som genomförs, exempelvis på trygghetsområdet, är bra och långsiktigt positivt. Exempelvis att förvaltningen avser fortsätta öka tryggheten i Bromma genom bland annat platssamverkan med olika lokala aktörer från kultur- och näringsliv, civilsamhällets organisationer, andra myndigheter och fackförvaltningar. Förvaltningen ska även arbeta med att utveckla arbetet genom samverkansgruppen Operativa BRÅ. Vi välkomnar även att arbetet fortlöper gällande att etablera den lokala strukturen kring ett sammanhållet arbete med barn och unga som begår eller riskerar att begå grova brott (Bob). Vi konstaterar även att samverkan för ett tryggt och säkert stadsdel-sområde sker även genom den lokala samverkansöverens-kommelsen (SÖK) som förvaltningen har tillsammans med lokalpolisområdet, Utbildningsförvaltningen och Trafikkontoret. Allt detta är exempel på bra delar.

I det bredare budgetarbetet för staden ska nämnderna utifrån omvärldsfaktorer såsom demografi, lagförändringar och konjunktur analysera de kommande årens utveckling och konsekvenser för ekonomi och verksamhet, samt redovisa utvecklingsbehov och

strategiska prioriteringar som bedöms bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål under treårsperioden. Analyserna utgör underlag i stadens arbete med budget 2026 och till konjunkturärendet som behandlas av kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott under våren.

Det föreliggande förslaget till underlag för budget 2026 med inriktning för 2027 och 2028 för staden följer inriktningen i vänsterstyrets budget och inriktningsmål som beslutats av kommunfullmäktige. Moderaterna föreslår en annan budget och en annan inriktning för kommunstyrelsens arbete.

Moderaternas ledstjärna är alltid ordning och reda i ekonomin. Dels för att det är nödvändigt för att kunna investera i Stockholm på lång sikt. Men framförallt för att stockholmarna aldrig ska behöva ta smällen av en oansvarig ekonomisk politik. Vi är därför fortsatt oroade över vänsterstyrets fortsatta handfallenhet inför detta faktum. I ärendet kan vi läsa att låneskulden förväntas fortsätta öka till följd av koncernens omfattande investering och att bolagens investeringar i allt högre grad än för nämnderna lånefinansieras. Detta driver skuldutvecklingen för hela kommunkoncernen.

Samtidigt har staden gjort stora överskott både 2023 och 2024, varför de omfattande skatte-höjningarna bör ifrågasättas hårdare. Den alltid återkommande kritiken mot regeringen om att statsbidragen är otillräckliga har visat sig vara tom retorik. Snarare visar det på en oförmåga från vänsterstyret att hushålla med skattebetalarnas pengar och fokusera på kommunens kärnuppgifter, så som skolan och tryggheten.

Moderaterna kommer alltid att prioritera prioriterar kommunens kärnuppgifter. Det gör att vi klarar av att satsa mer på skolan än vänsterstyret och vi fäster stor vikt vid tidiga insatser, med satsningar på fysiska läromedel i låg- och mellanstadiet och ökat fokus på läsförståelse i förskoleklass och lågstadiet.

Vi satsar även mer än vänsterstyret på att öka tryggheten i hela Stockholm och bryta den våldsvåg som sköljer över vår stad. Vi föreslår en lång rad åtgärder, både förebyggande och repressiva: stöd och öppna insatser för föräldrar med barn i riskzon, utökad samverkan för eftervård av institutions-placerade ungdomar, en central social insatsgrupp för särskilt svåra fall, ett förstärkt exit- och avhoppprogram, med breddning till minderåriga och anhöriga, fler trygghetskameror och ordningsvakter, förstärkt Trefas samt en tryggare stadsmiljö med bland annat mer belysning.

Moderaterna lovar inte allt åt alla. Men vi lovar att prioritera de kommunala kärnuppgifterna, utan att höja skatten. När stockholmarna vänder på slantarna för att få ekonomin att gå ihop, krävs det ansvarstagande och prioriteringar också från politiken. Men i stället skickar vänsterstyret notan till stockholmarna, genom

att höja skatten. Det är varken ansvarsfullt här i Bromma eller i andra delar av staden.

3) Findel Madison (SD) föreslår:

- a) Att avslå förvaltningens förslag till beslut.
- b) Att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma till stadsdelsnämnden med ett underlag för budget 2026 med inriktning 2027 och 2028 utifrån Sverigedemokraternas skuggbudget 2025.
- c) Därutöver anföra följande:

I Underlag för budget 2026 med inriktning 2027 och 2028 analyseras och utvärderas den framtida utvecklingen och dess påverkan på både ekonomin och verksamheten. Dessutom presenteras planerade investeringar och prioriteringar som förväntas främja de mål som kommunfullmäktige har satt för perioden.

Då Sverigedemokraterna i vår skuggbudget förordar andra övergripande inriktningsmål än de som förvaltningen nu haft till vägledning vill vi i stället att kontoret ska återkomma till nämnden med ett underlag anpassat efter dessa.

4) Hanna Wistrand (L) föreslår:

1. Att delvis bifalla stadsdelsförvaltningens förslag till beslut.
2. Att uppdra åt stadsdelsförvaltningen att återkomma med förslag till inriktningsbeslut i enlighet med vad som nedan anförts.
3. Att anföra följande.

Vi liberaler anser att varje människa bör ges så stora möjligheter som möjligt att forma sitt eget liv. Det förutsätter inte bara frihet, utan också stöd i rätt tid och på rätt nivå. Den lokala nivån har ett särskilt ansvar för att det sociala arbetet, utbildningsinsatserna och de hälsofrämjande insatserna fungerar och samverkar – särskilt för dem som befinner sig i utsatthet.

Barn som placeras av samhället är en av de mest sårbara grupperna. De löper betydligt högre risk än andra att senare i livet drabbas av psykisk ohälsa, missbruk, kriminalitet eller att hamna i socialt utanförskap. Det är därför avgörande att staden, i rollen som tillfällig vårdnadshavare, inte enbart erbjuder trygghet och omsorg under placeringen, utan också säkerställer en långsiktig uppföljning och ett fungerande eftervårdsprogram.

I Liberalernas förslag till budget för 2025 lyfts behovet av att följa upp barns betyg, hälsa och tandstatus i samhällsvård. Det är ett grundläggande ansvar för kommunen. Vi förväntar oss inte att unga som vuxit upp utan placering klarar vuxenlivet helt på egen hand – än mindre barn som varit placerade och saknar ett stödande nätverk. Både ansvar och resurser behöver följas med även efter att

placeringen avslutats.

Stadsdelen har i många fall god kännedom om barnets behov och förutsättningar, och spelar därmed en viktig roll i uppföljningsarbetet. För att arbetet ska ge resultat krävs samverkan med andra relevanta aktörer, och ett tydligt uppdrag att även arbeta med eftervård.

Skolresultaten för barn som varit placerade är fortsatt låga. Särskilda satsningar för att förbättra utbildningssituationen för målgruppen saknas. Om en placering inte leder till förbättrade livsförutsättningar ökar både risken för fortsatt utsatthet för individen och kostnaderna för samhället. Den rödgröna majoriteten har hänvisat till juridiska hinder för att följa upp skolresultat på aggregerad nivå, men detta är en preliminär tolkning. Någon rättslig prövning har inte gjorts. Vi menar att staden bör testa lagstiftningen.

Vi vill också lyfta behovet av faktisk samhandling mellan förskola, skola, socialtjänst, civilsamhälle och i vissa fall polis. Det räcker inte med samverkan i teorin. Arbetet måste bygga på gemensamt ansvar och tydliga uppdrag. Men samhandling kräver också politisk vilja och initiativtagande, något som fortsatt lyser med sin frånvaro från den rödgröna majoriteten.

Det finns brister i den centrala samordningen gentemot stadsdelen, inte minst inom brottsförebyggande arbete och uppföljning av insatser för barn och unga. Många av de utmaningar stadsdelen möter kräver stöd på central nivå, vilket inte alltid finns. Det handlar inte om att ta över det lokala ansvaret, utan om att tillhandahålla struktur, stöd och gemensam riktning.

Likvärdigheten inom LSS behöver också förbättras. Skillnader i handläggningstid, beslutspraxis och tillgång till insatser mellan stadsdelar är problematiska, särskilt mot bakgrund av att LSS är en rättighetslagstiftning. Rätten till stöd ska inte påverkas av var i staden man bor.

Tidiga insatser i förskolan är en annan viktig del. Forskning visar att barn som uppvisar ihållande aggressivt beteende i tidig ålder löper ökad risk för framtida våldsbrott. Förskola, barnhälsovård och socialtjänst behöver ha fungerande strukturer för att upptäcka och stödja dessa barn i tid.

För att socialtjänsten ska kunna genomföra sitt uppdrag krävs rimliga arbetsvillkor. Hög arbetsbelastning och bristande förutsättningar för uppföljning påverkar både kvalitet och långsiktig kompetensförsörjning. Här krävs ett helhetsgrepp om arbetsmiljö och resursfördelning. Från fackligt håll

Vi vill också betona vikten av förbättrad avtalsuppföljning, både inom HVB-verksamhet och exempelvis stadsmiljöentreprenader.

När kontrollen brister riskerar både kvalitet och rättssäkerhet att urholkas. Uppföljning ska vara en del av det löpande styrningsarbetet – inte något som hanteras i efterhand.

Vi följer det ideologiskt drivna hemtagandet av parkentreprenad i egen regi och kommer att begära löpande återkoppling gällande ekonomi, arbetsbelastning på personal och rekrytering. Vi vill även lyfta att Liberalerna är det parti som avsatt mest pengar till stadsdelarna avseende parkskötsel. Vi är oss veterligen också det enda partiet som har ett specifikt parkprogram för Stockholm. Kompetensförsörjningen är en genomgående utmaning i fleråringen. Här framgår det tydligt att majoriteten inte har några konkreta förslag. För att klara våra kärnuppdrag behöver förvaltningen få rätt verktyg och resurser.

Hemtjänsten har inte bara kompetensbrist, den är också underfinansierad, något som inte adresseras närmare. Här behöver majoriteten skärpa skjuta till resurser och tänka nya tankar för att göra uppdraget mer attraktivt.

Med vikande barngrupper är det viktigt att förvaltningen ändå behåller sina egna lokaler och utnyttjar dem till annat, till exempel scouter, kultur- och pensionärsföreningar, tills de åter behöver fyllas med nya barnkullar. Vi får dock inte ihop beräkningarna för behovet av platser då det enligt plan ska byggas nästan 5 000 lägenheter tills 2033.

Med tanke på konjunktur och omvärldsläge är det troligt att det låga bostadsbyggandet kommer att fortsätta. Det innebär att förvaltningen behöver skriva fram olika scenarier beroende på hur det faktiska utfallet blir.

I övrigt hänvisar vi till Liberalernas budgetreservation för 2025.

Beslutsgång

Ordföranden Johan Heinonen (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Alexander Saednia m.fl. (M), Findel Madison (SD) och Hanna Wistrand (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sina förslag.

Handlingar i ärendet

- 2016890 (Godkänd - R 1) Underlag för budget 2026 med inriktning 2027
- 2012903 Bilaga 3
- 2012900 Bilaga 1
- 2012901 bilaga 2